

„Skolotāj, gribu izlasīt A.Grīna romānu „Dvēseļu putenis”!”

Ar šiem vārdiem 16.marta vēlā vakarā beidzās Garkalnes novada jaunsargu un Garkalnes MVV vecāko klašu puisi filmēšanās nacionālās spēlfilmas „Dvēseļu putenis” (pēc A.Grīna romāna) reklāmas treilerim. Kaut gan Latvijas presē, sabiedrībā un pat Saeimā pastāv dažādi veidokļi par filmas tapšanai nepieciešamā finansējuma piešķiršanu, mūsu skolas skolēniem tas bija liels gods, un viņi guva nenovērtējamu pieredzi piedalīties īstas filmas fragmenta tapšanā, iepazīties ar aktiera darbu, vērot režisoru un kinooperatorus darbībā, varbūt pat sajūst latviešu strēlnieku gara stiprumu, viņu cerības un ilgas. Galu galā saprast, kas tad tie latviešu strēlnieki bija un kāda ir viņu loma Latvijas vēsturē. Un, ja pēc garās filmēšanās dienas vēl izskan jautājums: „Vai Jums, skolotāj, ir A.Grīna romāns? Iedodiet, gribu izlasīt!”, tad rezultāts ir sasniegts.

Paši skolēni pēc filmēšanās bija ļoti noguruši, bet par filmēšanās dienu runā starojošām acīm un ir lepnī par savu veikumu. Viņu stāstījums ir pārdzīvojumu un emociju pilns: „Kadagas militārās bāzes šautuvē mūs sagērbā I pasaules kara strēlnieku formās un nogrimēja, darīja visu, lai mēs izskatāmies pēc tā laika cilvēkiem. Poligonā, kur bija iekārtots filmēšanās laukums, bija uztaisīti ierakumi. Neskatoties uz sauso laiku, nez no kurienes uzradušies dubļi un, tā kā jāfilmē rudenīgs laiks, taču diena bija saulaina, visur salikti lietussargi, kas aizsedz sauli. Pēc scenārija poligonā tika filmēta epizode, kur strēlnieki jau divas nedēļas no vietas atrodas ierakumos, līst lietus un tagad, pēc kaujas, viņi sēž un atpūšas. Atpūtas laikā Dāvis Liepiņš rakstīja vēstuli uz mājām, Daniels Lapiņš gulēja, Dāvis Lapiņš vārīja zupu un uzmanīja, lai nepiedeg virums, Edgars Kuharonoks un Roberts Malcenieks – sēdēja un skatījās uz ieroci, iegrimuši dziļās pārdomās, bet Edmunds Lūkass Garais - dzēra tēju un sildīja rokas pie siltās tējas krūzes. Aleksandra Bobovka tēloja medmāsu un pie ugunsкура sēdēja kopā ar strēlniekiem.

Šī epizode tika filmēta kādas 15 reizes, un katru reizi pēc epizodes uzsākšanas mūs aplēja ar ūdeni no ugunsdzēsēja šļūtenes, jo režisors un Ziedonis teica, ka „esot pārāk sausi kareivji”.

Blakus varējām vērot citu aktieru darbības: pēc smagās kaujas uz nestuvēm nesa ievainotos, šur tur varēja redzēt kādu kritušo. Miruša strēlnieka lomā bija jāiejūtas arī Dāvim Lapiņam, jo viņu (pēc scenārija) nošāva un blakus „līķim” nolika žurku. Dāvim no žurkām gan bail neesot bijis, bet pārsteigums par to, ka viss jāfilmē tik tuvu reālajai dzīvei gan. Par savu pārliecinošo līķa tēlojumu Dāvis izpelnījies aplausus.

Otra epizode, kuru vajadzēja nofilmēt, bija tāda, ka strēlnieki sēdēja vilciena vagonā un bija jāiedomājas, ka vagonš attālinās no Rīgas, dodas prom no mājām. Skatoties atpakaļ, visu sejas bija jāparādās sāpēm, skumjām, izmisumam..., bet mums nez kāpēc bija ļoti jautri, un mēs smējāmies, kaut arī vajadzēja būt ļoti nopietniem. Mēs nekādi nevarējām nomierināties. Ko darīt? Tad izdomājām spēli- tam, kurš iesmiesies, visi sitīs pa plecu. Beigās, kad nevarējām un nevarējām nomierināties, viens otru iedunkādami, mūs nomierināja mūsu instruktors Ziedonis, kā parasti, piesolīdams fiziskās aktivitātes lielākajiem smējējiem. Mēs palikām klusi!

Filmēties sākām ap 11.00 un beidzām ap 22.00. Filmēties ir grūti - kājas notirpušas, viss jāatkārto desmit un vēl vairāk reižu, vajag izdarīt precīzi to, ko prasa režisors. Vakarā kļuva pavēsi, bet tas bija nieks, salīdzinot ar to, ko redzējām: lietus efektu panāk, laistot visus ar ugunsdzēsēju šļūtenēm, aktierus sagērbj vēsturiskā apģērbā, kurā jūties pavisam jocīgi, un tas nav tik ērti, kā esi pieradis staigāt ikdienā. Bija

pārsteigums arī par to, cik liels darbs jāpieliek, lai atainotu kara situāciju, un kā filmā var panākt realitātes sajūtu.”

Otrajā filmēšanās dienā no mūsējiem piedalījās tikai Roberts Malcenieks, un viņš stāsta: „Otrā filmēšanas dienā, 18.martā, vajadzēja ierasties vairs tikai trim jaunsargiem – man, Oskaram Kalnam un Markusam Krallišam (Berģu MMS jaunsargiem). Pārējo jaunsargu vietā uz filmēšanas bija ieradušies specdienesta kareivji. Man bija liels pagodinājums sadarboties ar viņiem. Vienu brīdi sajutos īpašs, jo filmēšanas ainai purvā izvēlējās mani, nevis kādu no specdienesta kareivjiem. Šī diena patiešām bija interesanta un smaga, jo mēs visu dienu pavadījām purvā (ūdens temperatūra bija tuvu 0 grādiem), ūdens līdz ceļiem, kājas nežēlīgi sala. Viena aina mums bija jātēlo vairākas reizes, un tas nebija viegli. Šajā dienā mēs tēlojām uzbrukumu ienaidniekam, šāvām, un tas bija interesantāk nekā pirmajā dienā. Bija ieradušies arī pirotehnikas speciālisti, kas spēja vizualizēt un parādīt sprāgstošās mīnas un bumbas. Sajūtas bija vienkārši pārsteidzošas! Dienas beigās mūs atkal „nošāva”. Purvā, kur ūdens bija līdz viduklim, bija jātēlo mirušie, un mums nācās gulēt aukstā ūdenī blakus klučiem.

Pēc piedzīvotā es apbrīnoju tā laika strēlniekus, kuri ticēja neatkarīgai Latvijas valstij. Viņiem bija jādzīvo šausmīgos apstākļos. To es arī izbaudīju. Tā bija tikai diena, bet viņiem (strēlniekiem) tā bija ikdiena. Respektēju viņus. Kopumā emocijas no šajās dienās piedzīvotā ir ļoti pozitīvas, gribas vēl un vēl filmēties!”.

Filmēšanas dienas izbaudīja un savos iespaidos dalījās Garkalnes novada 116.jaunsargu vienības jaunsargi - Roberts Malcenieks, Dāvis Liepiņš, Dāvis Lapiņš, Daniels Lapiņš, Aleksandra Bobovka, Oskars Kalns, Markus Karlišs, Edgars Kukaronoks un Garkalnes MVV 10.klases skolnieks Edmunds Lūkass Garais.

Paldies filmas „Dvēseļu putenis” producentu grupai, īpaši Ziedonim Ločmelim, par lielisko iespēju piedalīties filmas tapšanā un iegūt nenovērtējamu dzīves pieredzi un rūdījumu!

Skolas administrācijas vārdā – Inga Pelcmane, direktora vietniece mākslu jomā.